

**ПОЯСНИТЕЛНИ ТЕКСТОВЕ ПРИ
ПОПЪЛВАНЕ НА ДЕКЛАРАЦИЯТА ПО ЧЛ. 15, АЛ. 1
ОТ ЗАКОНА ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД
СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 3 ОТ 23 ФЕВРУАРИ 2010 Г. ЗА ФОРМАТА,
СЪДЪРЖАНИЕТО, РЕДА И НАЧИНА ЗА ПОДАВАНЕ И СЪХРАНЯВАНЕ НА
ДЕКЛАРАЦИЯТА ПО ЧЛ. 15, АЛ. 1 ОТ ЗАКОНА ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНИ И
БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД**

ПО ТЕКСТОВЕТЕ НА НАРЕДБАТА

- Съгласно настоящата редакция на чл. 15, ал. 1 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ), от задължението за подаване на декларация са освободени само лицата, които за своя сметка работят сами, т. е. нямат нает персонал.
- Съгласно чл. 4 от Наредбата Декларацията се подава на хартиен и електронен носител или по електронен път. При първия вариант на практика подаването става на място в съответната дирекция „Инспекция по труда“. В този случай декларацията може да бъде подадена лично от задълженото лице по чл. 2 от Наредбата или от друго лице приносител без да е необходимо изричното му упълномощаване за това. Вторият вариант позволява декларацията да бъде подадена по електронен път, чрез квалифициран електронен подпис (КЕП). В този случай, съгласно чл. 4, ал. 4 от Наредбата, задълженото лице по чл. 2 от Наредбата, законният му представител или упълномощено лице трябва да притежава квалифициран електронен подпис (КЕП). Упълномощеното лице трябва да притежава изрично пълномощно (в оригинал) от задълженото лице за подаване от негово име на декларацията по чл. 15, ал. 1 от ЗЗБУТ. При поискване от длъжностно лице на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда", упълномощеното лице се задължава да представи това пълномощно.
- Процедурата в чл. 5, ал. 2 от Наредбата предвижда, в случай че електронният носител не бъде възпроизведен (причините за това могат да бъдат заразен електронен носител или несъвместим, или неразпознаваем, или др.), то същият се връща на подателя. Законодателят поставя допълнително задължение в срок от 7 работни дни да отстрани проблема и да подаде отново декларацията. Тази процедура се повтаря до възпроизвеждането на електронния вариант на декларацията от длъжностното лице в териториалната дирекция „Инспекция по труда“, като до този момент декларацията се счита за неподадена. Тази процедура не освобождава задълженото лице от спазване на крайния срок за подаване на декларацията – 30 април. Неизпълнение на изискването за подаване на декларацията по чл. 15 от ЗЗБУТ подлежи на санкция съгласно чл. 413, ал. 1 и ал. 3, т. 1 от Кодекса на труда.

ПО ДЕКЛАРАЦИЯТА

- В декларацията и приложенията към нея верните твърдения се маркират (отбелязват), а в текстовите полета се вписват коректно данни, факти и обстоятелства.
- В случай че задълженото лице по чл. 2 от Наредбата е юридическо лице, то в т. 1 от Декларацията се записва пълното наименование на юридическото лице (правен субект: едноличен търговец, сдружение, организация и др.) и не се записват името, презимето и фамилията на законния представител – физическо лице. Информацията за законния представител на юридическото лице се вписва в т. 3.
- В случай че задълженото лице по чл. 2 от Наредбата е физическо лице, то в т. 1 от Декларацията се записват името, презимето и фамилията на физическо лице.

Информацията, изискваща се в т. 3 и в този случай е задължителна за попълване.

- Раздел I, т. 1 - Когато задълженото лице е ЕТ, дружество по ЗЗД или неперсонифицирано сдружение, за него се поддържат данни, аналогично на тези за юридическите лица и наименованието им се вписва в полето за юридическо лице.
- Раздел I, т. 2 и т. 3 - Вписва се актуална информация за седалището и адреса на управление, както и за управляващия/ите и представляващия/ите дружеството, организацията, търговеца, съгласно ТЗ или съответния учредителен акт.
- В т. 4 може да бъде посочено лице, различно от лицата по т. 3, като задължително се посочва телефон или e-mail на лицето за контакти.
- В раздел II. под „Предприятие“ се разбира всяко място (предприятие, учреждение, организация, кооперация, заведение, обект и други подобни), където се полага наемен труд съгласно §1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на Кодекса на труда.
- В т. 6 „ръководител на предприятието“ се вписват данните на лицето, на което е възложено ръководството на трудовия процес.
- В т. 7 на първо място се записва основната дейност на предприятието и след нея се изброяват останалите дейности, извършвани в периода на деклариране. Основната икономическа дейност се определя съобразно преобладаващия брой заети лица по трудови/служебни правоотношения. Когато работодателят осъществява две или повече икономически дейности, основна е икономическата дейност, в която са заети най-голям брой лица, работещи по трудово/служебно правоотношение, без да се вземат предвид работниците и служителите, които са общо функционално свързани с всички дейности на работодателя. При равен брой работещи в отделните икономически дейности работодателят сам определя коя от тях е основна.
- В т. 8 се попълва точното наименование на обособените/изнесените поделения, цехове, звена, работни площадки и др. подобни на които се полага наемен труд, извън адреса посочен в т. 2 и т. 5, със съответната информация. Ако поделението развива повече от една икономическа дейност, в колона „Дейност по КИД 2008“ се вписва дейността, основна за поделението. При определяне на основната икономическа дейност се прилага същият принцип, както при определяне на основната дейност на предприятието. В колона „Адрес“ се изписва пълен и точен пощенски адрес на поделението (населено място, улица и т. н.).
- В т. 9 средно списъчният брой на персонала се определя по методика на Националния статистически институт, съответно за годината за която се подава декларацията (утвърдена от Националния статистически институт със Заповед № РД 07-21/31.01.2007 г. на председателя на НСИ).
- В т. 10 се записва общият брой наети лица, без значение вида на правоотношението, формиран като сума от общия брой на лицата в подточки 10.1 и 10.2.
- В раздел III „Организация и управление на БЗР“ се отразява състоянието в предприятието към момента на подаване на декларацията.
- В т. 16 твърдението се приема за вярно при условие, че е спазено изискването на чл. 20, ал. 3 от Наредба № 5 от 11.05.1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска.
- В т. 17 под „международно призната система за управление на БЗР“ се разбира системата OHSAS 18001 и др. подобни.
- В т. 22 за всеки отделен вид работно място, наличен в предприятието се посочва броят на заетите лица на този вид работно място.
- В т. 24 при липса на документирана оценка на риска данните се попълват на база налична информация.
- В т. 25 твърдението се маркира като вярно при наличие на работни места, на които, съгласно оценката на риска, трябва да се ползват ЛПС, независимо от това дали същите са осигурени.
- В т. 26 се посочва броят на работните места и броят на работещите, на които вече са осигурени ЛПС, а не броят на самите ЛПС.

- В т. 31, 42, 47 и 56 при маркиране на поле „други“ следва да се посочи поне една „друга“ мярка, изписана кратко и недвусмислено.
- В т. 30 и 32 се вписва съответния брой работещи към момента на деклариране. Определение за „редовна ръчна работа с тежести“ е дадено в § 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на Наредба № 16 от 31.05.1999 г. за физиологични норми и правила за ръчна работа с тежести.
- В т. 36 се записва броят на работещите, на които са осигурени средства за корекция на зрението, а не размера на финансовите средства.
- В т. 41 се вписва броят на работещите, изложени на шум, като вписаните в колона „ ≥ 87 dB(A)“ не се вписват в колона „ ≥ 85 dB(A)“ и „ ≥ 80 dB(A)“, а вписаните в колона „ ≥ 85 dB(A)“ не се вписват в колона „ ≥ 80 dB(A)“.
- В т. 43 се посочва броят на работещите, на които е осигурено здравно наблюдение и профилактично аудиометрично изследване само в рамките на календарната година, за която се подава декларацията.
- В т. 46 определенията за „вибрация ръка-рамо“ и „вибрация на цялото тяло“ са посочени в § 1, т. 1 и т. 2 от Допълнителните разпоредби на Наредба № 3 от 05.05.2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на вибрации.
- В т. 48 се посочва броят на работещите, на които е осигурено здравно наблюдение само в рамките на календарната година, за която се подава декларацията.
- В т. 51 видовете почивки са определените в т. 16, 17 и 18 от Приложение към чл. 8 на Наредба № 15 от 31.05.1999 г. за условията, реда и изискванията за разработване и въвеждане на физиологични режими на труд и почивка по време на работа.
- В т. 53 процентът от работното време се пресмята по формулата $[(A/B)*100]$, където:

A – сумарното време за регламентирани почивки, съгласно Наредба № 15 от 31.05.1999 г. за условията, реда и изискванията за разработване и въвеждане на физиологични режими на труд и почивка по време на работа (без да се включва почивката за хранене по реда на чл. 151, ал. 1 от Кодекса на труда), в минути;

B – продължителността на работния ден/смяна, в минути.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 КЪМ ДЕКЛАРАЦИЯТА

- Приложение № 1 към Декларацията се попълва само ако в рамките на календарната година, за която се подава декларацията, са изготвени инвестиционни проекти или са извършвани строителни и монтажни работи по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Наредба № 2 от 22.03.2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи.
- В точките от 2 до 6 на Приложение № 1 се маркира вярното твърдение, като се посочва броят на обектите, за които е вярно посоченото твърдение.
- В т. 7 на Приложение № 1 под „Осигурена информация на работещите“ следва да се разбира предоставяне на информация, касаеща здравето и безопасността по време на работа.
- В т. 8 от Приложение № 1 обучението е съгласно чл. 13, ал. 2 от Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.
- В т. 9 от Приложение № 1 се вписва броят на работещите, на които е осигурена информация и/или обучение.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 КЪМ ДЕКЛАРАЦИЯТА

- В Приложение № 2, точки 4 и 11 CAS № се попълва за всички опасни химични вещества. В т. 4 „Идентифицирани опасни химични агенти“ не се включват „канцерогени и мутагени“ и „азбест“. Същите следва да се включат в т. 11, тъй като и азбестът е канцероген.

- В Приложение № 2, т. 11 идентифицираните канцерогени и мутагени не трябва да се включват в т. 4.
- В Приложение № 2, т. 17 изискването за издадено разрешение е съгласно чл. 3 от Наредба № 9 от 04.08.2006 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на азбест при работа.
- В Приложение № 2 точки 5 и 13 при маркиране на поле „други“ следва да се посочи поне една „друга“ мярка, изписана кратко и недвусмислено.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 КЪМ ДЕКЛАРАЦИЯТА

- В Приложение № 3, т. 8 при маркиране на поле „други“ следва да се посочи поне една „друга“ мярка, изписана кратко и недвусмислено.